

SKOGSARBETE PÅ TJUGOTALET

Av Yvonne Boström, Umeå

Ragnar Boström från Södra Harads berättar om skogsarbete på tjugotalet.

Han sitter och karvar i torkat renkött.

- Det här är alla tiders för magen, skär tunna skivor, men man får ju äta gode mycke innan magen upptäcker det.

- Jag minns Albertgården, där borta i björkdungen du vet, där hade Oskar och Hilda Eriksson ett litet café. Där fick alla södraharadsbor vara och ha roligt om söndagarna. Då var det mycket folk här och många yngre. Nittonhundrafjorton, då var det en väldig rusch här. Bland annat var det skogskörare och bortåt sjutton hästforor, men en del kom från Svartlå och Bovallen också.

1922, då jag var 16 år så började vi köra åt Munksund, för de hade större skog och A K Nyström, som hade varit i Amerika tyckte om de mäktigare träden. Vi körde tio kilometer till den skogen, men där fanns ingen koja, så vi tog in hos Gustaf Engström i Krokfors. Där fanns redan ett gäng med Georg Bergström från flottningen och de var sju-åtta man. Alla fick ligga på golvet. Sedan skulle vi skidra till hygget. Vi högg ned några tallar utmed bergkanten och satte upp till en koja samt ett stall för sex hästar. Innan kojans blev byggd så fick vi skidra fram och åter till Krokfors.

Det värsta som jag tyckte, var att man måste ligga "ini kläda", för det fanns ju inte så mycket sängkläder. Vi var fyra som timrade en knut var till kojans. En del fick köra fram virket. Nils Öhman var förman för några stycken som fick bryta mossa, tina upp den och lägga mellan stockarna. Sedan kastade vi upp jord på taket och mossa däröver. Vi gjorde en eldkista mitt på golvet och en trätjug för röken.

- Började inte den att brinna då, undrar jag?

- Jo, nog hände det.

Vi låg två och två på varje brits med en stor fäll som täcke.

- Men hur fick ni maten att räcka till?

- Man tog med sig något slaktat, och så var det mest bröd och gröt. Något amerikanskt fläsk hade vi nog.

Vi höll på en vecka med kojbygget. Den var ju ganska stor, och så stallet för sex hästar. Många har sedan använt sig av den där kojans, det var vanligt, ingen som frågade.

Sedan kom kronan och bröt en väg, så nu kör man bil förbi det här stället. Det är i änden på Tallberget, Granberg, 6-7 km från Spikberg.

- Det var en jägmästare som var chef för de där stämplingarna. Dom hade stämplat från kronlinjen och mot Lillberg. Jägmästaren hade två stövare med sig, för dom skulle jaga också. Dom hade uniform på den tiden och även kronojägarna hade uniform.

- Ja, herreje.

- Vilka män var ni?

- Om jag minns, ja det var Rudolf Nyström, Alfred Andersson, Elof, som var en "baschlojok", Nils Öhman, Harald Nilsson och Gideon Nilsson. "Göliscwidipojkan" John och Axel, Frans Johansson.

Vi hade så stora furor, så när vi lagt ett varv sa Nyström: "Ja, neu leut ve legg in låvastock". Det var rysligt mycket skog där, det var kronans skog.

- Vad tjänade ni?

- Vi fick 15 öre kubikfoten. Så efter hundra kubikfot hade man ju tjänat femton kronor, men då var man tre som skulle dela på det. Men det var en fin vinter, så man hade tjänat sämre någon gång.

Jämnmod

I H-byn i Edefors socken brukade man förr köra ut posten med häst. Det sköttes om av ett gammalt känt original. En gång hade han tappat bort ett par paket. Postföreståndarinnan skällde då ut honom. När hon hållit på en god stund blev gubben otålig och sade:

– Jer he ont snart felat så jö fa gä?
(Är det inte snart färdigt så jag får gå?)

Ur "Norrbottnenshistorier" 1945